

Algemeen toetsingskader

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door bovengenoemde activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het PR is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft.

Groepsrisico (GR)

Dit is de kans dat een groep mensen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR moet worden gezien als een maat voor maatschappelijke ontwrichting.

Het externe veiligheidsbeleid is verankerd in diverse wet- en regelgeving. De volgende besluiten zijn relevant:

1. Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Met het Bevi zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

2. Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)

Op basis van het Bevb dienen plannen, vergelijkbaar met het Bevi, te worden getoetst aan de grens- en richtwaarde voor het PR en de oriëntatiewaarde voor het GR.

3. Basisnet

Het basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over de weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten). Het basisnet is vastgelegd in onder andere de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.

4. Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)

Voor ruimtelijke ordening in relatie tot de transportroutes is het Bevt opgesteld. Hierin zijn de regels voor de ruimtelijke ordening rondom het basisnet wettelijk vastgelegd.

5. Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit)

Het Activiteitenbesluit en de daarbij behorende regeling is de opvolger van een groot aantal AMvB's. In het Activiteitenbesluit staan algemene regels voor verschillende milieuaspecten, zoals veiligheidsafstanden waaraan voldaan moet worden.

Verantwoordingsplicht

In het Bevi, Bevb en het Bevt is onder andere een verantwoordingsplicht GR opgenomen. Deze verantwoording houdt in dat in bepaalde gevallen planologische keuzes moeten worden onderbouwd en verantwoord door het bevoegd gezag.

Opsteller:	-
Telefoon:	
Datum:	13 november 2018
Organisatie:	FUMO
Zaaknummer:	2018-FUMO-0029916
Status:	DEFINITIEF

Risicobronnen ten aanzien van bestemmingsplan De Zwette V – Kavel 13A

Inleiding

De gemeente is voornemens medewerking te verlenen aan het verzoek van initiatiefnemers om een bedrijf op te richten dat gericht is op werkzaamheden aan, en verkoop van heftrucks. De gekozen locatie is kavel 13A op bedrijventerrein de Zwette V. De bestemming van het perceel is grotendeels “bedrijfsdoeleinden”. Een klein deel van kavel 13A is bestemd voor “Verkeer” en “Agrarisch”. Het beoogde bedrijf kan in de bestemming “Bedrijfsdoeleinden” worden gerealiseerd. Echter dit kan niet binnen de bestemmingen “Verkeer” en “Agrarisch”.

Voor het bedrijventerrein Zwette V wordt momenteel een nieuw bestemmingsplan voorbereid. Dit betreft een actualisatie. Hoewel in het nieuwe plan een passende bestemming wordt opgenomen voor het beoogde heftruckbedrijf, is niet zeker of dit bestemmingsplan op tijd in werking treedt om de benodigde omgevingsvergunning voor bouwen te verlenen. Daarom wordt nu een zelfstandige procedure doorlopen.

Het pand zal in het navolgende worden aangeduid als het plangebied. In figuur 1 is de locatie van kavel 13A (het plangebied) weergegeven met een rood onderbroken lijn.

Figuur 1: begrenzing plangebied

Risicobronnen

Uit de professionele Risicokaart blijkt dat in de directe nabijheid van het plangebied risicobronnen liggen, waarvan de risicocontouren of invloedsgebieden mogelijk over het plangebied liggen (zie figuur 2).

Figuur 2: begrenzing plangebied met risicobronnen

Mogelijke risicobronnen voor het plangebied zijn:

- inrichtingen waar risicovolle activiteiten plaatsvinden;
- transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen;
- transport van gevaarlijke stoffen over wegen
- transport van gevaarlijke stoffen over het spoor.

Beperkt kwetsbaar object of kwetsbaar object

Om de vraag te beantwoorden of in casu sprake is van een beperkt kwetsbaar object of een kwetsbaar object, moet gekeken worden naar het Bevi.

In artikel 1, lid 1, onderdeel b, onder g van het Bevi staat aangegeven dat bedrijfsgebouwen, voor zover zij niet onder onderdeel l, onder c vallen, onder de definitie van beperkt kwetsbare objecten vallen. In onderdeel l, onder c, staan definities genoemd van gevallen welke onder een kwetsbaar object zouden vallen. Hiervan is in casu geen sprake. Een bedrijfsgebouw als het onderhavige valt onder de definitie van een beperkt kwetsbaar object (artikel 1, lid 1 onderdeel b, onder g).

Geconcludeerd wordt dat het nog op te richten heftruckbedrijf onder de definitie van een beperkt kwetsbaar object valt.

Inrichtingen waar risicovolle activiteiten plaatsvinden

In en nabij de onderzoekslocatie zijn geen risicovolle activiteiten aanwezig die van invloed kunnen zijn op het plangebied.

Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

In en nabij de onderzoekslocatie zijn geen hoge druk aardgasleidingen aanwezig die van invloed kunnen zijn op het plangebied.

Transport van gevaarlijke stoffen over wegen

Ten westen van het plangebied ligt de Rijksweg N31 waarover gevaarlijke stoffen worden getransporteerd. De N31 is opgenomen in het Basisnet weg. De planlocatie ligt op circa 40 meter vanuit het midden van de Rijksweg.

In artikel 8 van het Bevt staat dat wanneer een bestemmingsplan binnen een afstand van 200 meter van een transportroute is gelegen, het GR uitgebreid dient te worden verantwoord. Het plangebied ligt binnen deze afstand van 200 meter van de Rijksweg N31. De afstand van 200 meter is in figuur 8 te herkennen aan de grijze contour. Het plangebied is te herkennen aan de rood onderbroken lijn in de grijze contour (zie figuur 3) en in de rood onderbroken lijn in figuur 1.

Figuur 3: 200 meter zone van de Rijksweg N31

Omdat de planlocatie binnen 200 meter vanaf een transportroute voor gevaarlijke stoffen ligt, zal het GR moeten worden verantwoord.

Toetsingskader bij beoordeling van risico's van vervoer van gevaarlijke stoffen bij ruimtelijke ordeningsbesluiten, is het basisnet. Het basisnet is per 1 april 2015 van kracht. Voor het wettelijk vastleggen van de regels voor de ruimtelijke ordening rondom het basisnet geldt het Besluit externe veiligheid transportroutes (hierna: Bevt). Verder is de Regeling basisnet (hierna: Rbn) opgesteld. In de Rbn staat waar risicoplafonds liggen langs transportroutes en welke regels er gelden voor ruimtelijke ontwikkeling.

In de Rbn is aangegeven dat GR berekeningen voor basisnetroutes uitgevoerd dienen te worden overeenkomstig de Handleiding Risicoanalyse Transport (hierna: HART). In de HART staat uitvoerig beschreven op welke wijze de risicoberekening uitgevoerd moet worden. Daarbij wordt ook aangegeven welke gegevens (vervoer en populatie) daarbij ingevoerd moeten worden. Voor het PR dient voor een basisnetroute gekeken te worden naar de tabel basisnetroutes in de Rbn. In deze tabel is af te lezen dat voor de N31 geen basisnetafstand en daarmee geen PR 10^{-6} geldt.

In de Nota van toelichting op het Bevt en de Nota van toelichting op de Beleidsregels EV is aangegeven dat in sommige gevallen de berekening van het PR en het GR achterwege kan blijven. Hiervoor zijn vuistregels in de vorm van drempelwaarden voor vervoersaantallen opgesteld die de gebruiker een indicatie geven van de hoogte van het PR of GR. Met de vuistregels kan ingeschat worden of de vervoersaantallen, bebouwingsafstanden en/of aanwezigheidsdichtheden te klein zijn om tot een overschrijding van grenswaarde of richtwaarde voor het PR dan wel tot een overschrijding van de oriëntatiewaarde of 0,1 maal de oriëntatiewaarde voor het GR te kunnen leiden.

De drempelwaarde voor 0,1 maal de oriëntatiewaarde voor het GR geeft een indicatie dat zeker een GR-berekening moet worden uitgevoerd.

In vrijwel alle gevallen wordt het GR bepaald door GF3 (LPG). Voor de uitkomst van de GR-berekening is het dan voldoende nauwkeurig om de bevolkingsdichtheid te inventariseren tot 355 meter van de as van de weg.

Verantwoording GR

Conform het Bevt dient het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid te worden gesteld om in verband met het GR advies uit te brengen over de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp en over de zelfredzaamheid van personen in het invloedsgebied. Dit advies van Brandweer Fryslân is opgenomen onder het kopje "*Advies Brandweer Fryslân*".

N31

De N31 heeft ter hoogte van het plangebied grotendeels eenzijdige bebouwing. Voorts betreft het een weg waar 100 km/uur of hoger gereden mag worden. De dichtstbijzijnde bebouwing ligt op een afstand van circa 40 meter gemeten vanaf het midden van de N31. De maximale dichtheid is 40 p/ha. Het aantal GF3 transporten is in de Rbn gesteld op 1000.

Volgens de HART moet een RBM-II berekening uitgevoerd worden wanneer de vervoersstroom gevaarlijke stoffen in tankwagens stoffen bevat uit de categorieën LT3¹, GT4² of GT5³. Hiervan is geen sprake.

¹ Toxische vloeistoffen, bijvoorbeeld acroleïne

Wanneer GF3 minder is dan 10 maal de drempelwaarde uit tabel 1-4 van de HART, wordt de oriëntatiewaarde van het GR niet overschreden. Het aantal GF3 transporten bedraagt in casu 1000. De minimale afstand tussen bebouwing en de weg is circa 40 meter, de maximale dichtheid is 40 p/ha.

Uit tabel 1-4 van de bijlagen bij de HART kan afgelezen worden dat bij de afstand van de bebouwing tot aan de weg en de maximale dichtheid, een niet realistisch hoog aantal GF3 transporten op jaarbasis nodig is om tot een overschrijding van 10% van de oriëntatiewaarde te komen (meer dan 2 × een in Nederland waargenomen maximum). De 10% van de oriëntatiewaarde wordt ter plaatse van het plangebied dan ook niet overschreden.

Verder staat in artikel 7 van het Bevt dat wanneer een bouwplan binnen het invloedsgebied ligt van een weg, spoorweg of binnenwater waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd, in elk geval ingegaan wordt op de aspecten bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid.

Over de N31 worden stoffen van stofcategorie LF1, LF2, LT1, LT2 en GF3 vervoerd. Conform de HART geldt voor deze stofcategorieën een maximaal invloedsgebied van 880 meter. Het plangebied ligt binnen het invloedsgebied van de Rijksweg N31 en daarom dient ingegaan te worden op de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid. De Brandweer Fryslân dient advies uit te brengen over deze aspecten voor het plangebied. Dit is opgenomen onder het kopje "*Advies Brandweer Fryslân*".

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het transport van gevaarlijke stoffen over de N31 geen belemmering vormt voor onderhavig plan.

² Toxische gassen, bijvoorbeeld zwaveldioxide

³ Toxische gassen, bijvoorbeeld chloor of stikstofdioxide

Spoorwegen

Ten westen van het plangebied bevindt zich de spoorlijn Heerenveen-Leeuwarden. De afstand tussen de spoorlijn en het plangebied bedraagt circa 350 meter. Over deze spoorlijn vindt in principe geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Wel kan er zeer incidenteel transport plaatsvinden ingeval er geen transporten van gevaarlijke stoffen kunnen plaatsvinden over het traject Meppel-Groningen. De spoorlijn wordt voor het transport van gevaarlijke stoffen enkel gebruikt bij omgeleid vervoer.

Aangezien er slechts zeer incidenteel transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt, kan geconcludeerd worden dat het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor geen belemmering vormt voor onderhavig plan.

Advies Brandweer Fryslân

Op 25 september 2018 is door Brandweer Fryslân een advies uitgebracht omtrent de externe veiligheid. Hieronder volgt een korte samenvatting.

Bestrijding en beperking van rampen en zelfredzaamheid

Onder bestrijdbaarheid van een (dreigende) calamiteit vallen alle maatregelen die invloed hebben op de bestrijdbaarheid van een calamiteit ten gevolge van een risicovolle activiteit.

De zelfredzaamheid heeft betrekking op de mogelijkheden voor personen in het invloedsgebied om zichzelf in veiligheid te brengen (of in veiligheid gebracht te worden). Niet zelfredzame personen binnen een invloedsgebied van een risicobron zijn vanuit hulpverleningsperspectief onwenselijk.

Bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid vervoer van gevaarlijke stoffen

Brandweer Fryslân constateert voor de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid geen knelpunten ten aanzien van het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Repressief advies

Brandweer Fryslân heeft de mogelijkheid een repressief advies te geven in het kader van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In een dergelijk advies komen aspecten aan bod die van belang zijn voor de basisbrandweerzorg. Hierbij valt te denken aan onder meer bereikbaarheid, de beschikbaarheid van bluswater en de opkomsttijden.

Opkomsttijd

Bij calamiteiten kunnen aanwezigen terugvallen op de aanwezigheid van de brandweerkazerne van Leeuwarden. Volgens Dekkingsplan 2.0 van Brandweer Fryslân valt dit gebied onder risicogebied 2 waarbij een norm van 12 minuten geldt voor de opkomsttijd. In de praktijk is het plangebied binnen gemiddeld 10 minuten te bereiken.

Dit is conform de landelijk gestelde normtijd. Brandweer Fryslân heeft geen specifieke opmerkingen betreffende de opkomsttijd naar het plangebied.

Bluswatervoorzieningen

Wat betreft bluswatervoorzieningen is de brandweer in eerste instantie aangewezen op brandkranen. De eisen met betrekking tot de primaire bluswatervoorzieningen staan genoemd in het advies van Brandweer Fryslân (UIT/18010823/BRW/BR/RB, 25 september 2018).

Brandweer Fryslân constateert dat op basis van de gegevens over de oppervlakte van het te bebouwen gedeelte binnen het plangebied de afstand tot de aanwezige primaire bluswatervoorziening voldoende is. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat de bouwhoogte maximaal 12 meter bedraagt overeenkomstig het bestemmingsplan. Brandweer Fryslân adviseert verder om rekening te houden met bovengenoemde eisen met betrekking tot de primaire bluswatervoorziening. Daarnaast zijn volgens Vitens, langs de Flemingweg, twee brandkranen aanwezig welke aangesloten zijn op een waterleiding. Met de aanwezige brandkranen kan een eerste aanzet worden gepleegd bij een beginnende brand binnen het plangebied.

Bij de bestrijding van een grote(re) brand is een zogenaamde tertiaire bluswatervoorziening belangrijk. Rondom het plangebied is open water aanwezig. In het advies van Brandweer Fryslân is op 6 september 2017 (UIT/17009525/BRW/BR/RB) een voorstel gedaan voor locatie en uitvoering van de tertiaire bluswatervoorziening.

Bereikbaarheid

Naast de voorkeursroute moet een willekeurig adres vanaf een doorgaande verkeersader, in principe via een tweede onafhankelijke route bereikbaar zijn. Het industrieterrein is in de nieuwe situatie op één manier ontsloten. Dit kan vertraging opleveren voor hulpdiensten.

Naast de bereikbaarheid via de openbare weg is van belang dat de bebouwing binnen het plangebied bereikbaar is voor hulpdiensten. Hiervoor gelden minimale afmetingen van rijroutes binnen het plangebied evenals minimale aslasten van deze routes. Brandweer Fryslân verzoekt in haar advies om betrokkenheid bij verdere invulling van het plan.

Conclusie

Ondanks maatregelen ter verhoging van de veiligheid kunnen risico's nooit voor 100% worden weggenomen. Ook na het nemen van veiligheidsverhogende maatregelen zal een restrisico blijven bestaan.

Met behulp van het uitvoeren van de verantwoordingsplicht voor het GR en het advies van Brandweer Fryslân, dient het bevoegd gezag zich uit te spreken over de

aanvaardbaarheid van het restrisico. Wat betreft de acceptatie van het restrisico dient ook het belang van de ontwikkeling meegewogen te worden.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect externe veiligheid geen belemmering vormt voor de haalbaarheid van voorliggend plan. Geadviseerd wordt om:

- Brandweer Fryslân te betrekken bij verdere invulling van het plan.